

Bruxelles, 12 mai 2026
(OR. en)

Dosar interinstituțional:
2026/0060 (NLE)

8931/26
ADD 1

RECH 207
RELEX 601

NOTĂ

Sursă: Secretariatul General al Consiliului

Destinatar: Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul

Nr. doc. ant.: 8120/26

Subiect: *Pregătirea reuniunii Consiliului [Competitivitate (Piață Internă, Industrie, Cercetare și Spațiu)] din 28-29 mai 2026*
Recomandare a Consiliului privind un cadru al Uniunii Europene pentru diplomația prin știință
– Adoptare

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind un cadru al Uniunii Europene pentru diplomația prin știință

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 292 coroborat cu articolul 182 alineatul (5),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) Știința este un bun public mondial care, prin intermediul cercetării fundamentale și aplicate desfășurate în sectorul public și în cel privat, permite să se lărgescă limitele cunoașterii și să se elaboreze soluții în beneficiul umanității.
- (2) Limbajul universal al științei are capacitatea de a uni și de a inspira oamenii și națiunile.
- (3) Știința a fost dintotdeauna un motor al integrării europene, contribuind la conturarea identității europene pe baza unor principii și valori comune.
- (4) Știința, cercetarea, inovarea și învățământul superior sunt elemente esențiale ale puterii discrete („soft power”) a Uniunii și contribuie la consolidarea relațiilor Uniunii cu țările terțe.

- (5) Este nevoie să se asigure că sistemul internațional de cercetare și inovare este atât deschis, cât și sigur, potrivit principiului „cât mai deschis cu putință, dar atât de închis cât este necesar”, în conformitate cu Recomandarea Consiliului privind consolidarea securității cercetării¹.
- (6) Cercetarea și inovarea constituie nucleul competitivității, al rezilienței, al prosperității și al stării de bine din cadrul societății al Uniunii, contribuind în același timp la protejarea intereselor și a valorilor sale.
- (7) Orizont Europa este cel mai mare program multilateral de cercetare și inovare din lume, fiind deschis participării țărilor terțe, inclusiv prin asociere la program a unor țări partenere de încredere din vecinătatea Uniunii și din afara acesteia, precum și participării cercetătorilor din întreaga lume.
- (8) Inițiativa „Choose Europe for Science” („Alegeți Europa pentru știință”)² are obiectivul de a spori atractivitatea Uniunii pentru cercetătorii din întreaga lume, în special prin granturile acordate de Consiliul European pentru Cercetare (CEC)³, prin acțiunile Marie Skłodowska Curie (MSCA)⁴ și prin instrumentele furnizate la nivel național și, după caz, la nivel subnațional.
- (9) Dezvoltarea și implementarea unor tehnologii revoluționare, ca de exemplu inteligența artificială (IA) sau tehnologiile cuantice, contribuie la creșterea concurenței la nivel mondial și au consecințe profunde asupra vieții oamenilor. Utilizarea IA în știință ca forță transformatoare creează posibilități fără precedent, dar și provocări în ceea ce privește, de exemplu, proprietatea intelectuală, governanța datelor, publicarea științifică, partajarea de modele, accesul la cunoaștere și la calcul, precum și etica și integritatea științifică.

¹ Recomandarea Consiliului din 23 mai 2024 privind consolidarea securității cercetării, JO C 3510, 30.5.2024.

² https://commission.europa.eu/topics/research-and-innovation/choose-europe_ro.

³ <https://erc.europa.eu/homepage>.

⁴ <https://marie-sklodowska-curie-actions.ec.europa.eu/>.

- (10) Uniunea se confruntă cu un mediu geopolitic imprezvizibil caracterizat de intensificarea presiunii asupra cooperării internaționale, a democrației, a multilateralismului, a statului de drept și a științei înseși.
- (11) Actori statali și nestatali exercită o presiune tot mai mare asupra bunurilor publice mondiale și asupra bunurilor comune mondiale, inclusiv asupra spațiilor din afara jurisdicției naționale.
- (12) Progresele nu au fost satisfăcătoare în ceea ce privește realizarea Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă a Organizației Națiunilor Unite⁵ și a obiectivelor de dezvoltare durabilă sau în ceea ce privește soluționarea triplei crize planetare reprezentate de schimbările climatice, pierderea biodiversității și poluare, care necesită eforturi comune între țări, bazate pe dovezi științifice.
- (13) Uniunea și statele sale membre se numără printre principalii facilitatori ai organismelor interguvernamentale mondiale care acționează în vederea fundamentării științifice a politicilor, precum Grupul interguvernamental privind schimbările climatice (IPCC)⁶, Platforma interguvernamentală științifico-politică privind biodiversitatea și serviciile ecosistemice (IPBES)⁷ și Grupul de experți pentru relația știință-politici în domeniile substanțelor chimice, deșeurilor și prevenirii poluării⁸.
- (14) Cercetarea furnizează dovezile necesare pentru a fundamenta acordurile internaționale și a susține, după caz, deciziile ce țin de politici în numeroase diplomații sectoriale.
- (15) Politica externă și de securitate, inclusiv politica externă și de securitate comună (PESC), influențează politicile de cercetare și inovare, atât direct, de exemplu prin impunerea de restricții asupra colaborării cu anumiți parteneri și concurenți internaționali, cât și indirect, de exemplu prin facilitarea cooperării internaționale și prin crearea unor condiții de concurență echitabile.

⁵ <https://sdgs.un.org/2030agenda>.

⁶ <https://www.ipcc.ch/>.

⁷ <https://www.ipbes.net/>.

⁸ <https://www.unep.org/isp-cwp>.

- (16) Întrucât cunoașterea, cercetarea și inovarea înseamnă mai mult ca niciodată putere și influență geopolitică, o Uniune puternică și independentă ar avea de câștigat dacă ar capitaliza mai bine avantajele de care dispune în materie de cercetare și inovare și ar crea diverse parteneriate strategice.
- (17) Având în vedere legătura tot mai strânsă dintre știință, tehnologie și inovare, pe de o parte, și politica externă și de securitate, pe de altă parte, după cum reiese din numeroase documente de politică ale Uniunii⁹ și din rapoarte recente de mare importanță¹⁰, este nevoie de un cadru al Uniunii Europene pentru diplomația prin știință.

⁹ Printre altele, Comunicarea Comisiei privind abordarea globală a cercetării și a inovării, COM(2021) 252 final din 18.5.2021 și concluziile aferente ale Consiliului, 12301/21 din 28.9.2021; Comunicarea comună privind consolidarea contribuției UE la multilateralismul bazat pe norme, JOIN(2021) 3 final din 17.2.2021; Concluziile Consiliului privind principiile și valorile cooperării internaționale în domeniul cercetării și inovării, 10125/22 din 10.6.2022; Concluziile Consiliului privind consolidarea rolului și a impactului cercetării și inovării în procesul de elaborare a politicilor în cadrul Uniunii, 16450/23 din 8.12.2023; Comunicarea Comisiei referitoare la Strategia europeană privind infrastructurile de cercetare și tehnologie, COM(2025) 497 final/2 din 30.9.2025; Comunicarea comună privind consolidarea securității economice a UE, JOIN(2025) 977 final din 3.12.2025; Recomandarea Consiliului din 23 mai 2024 privind consolidarea securității cercetării, JO C, C/2024/3510, 30.5.2024.

¹⁰ Enrico Letta, *Much more than a market – Speed, Security, Solidarity. Empowering the Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU Citizens* (Mult mai mult decât o piață – viteză, securitate, solidaritate. Capacitarea pieței unice pentru a asigura tuturor cetățenilor UE prosperitate și un viitor durabil), 2024; Comisia Europeană: *The future of European Competitiveness. Part A, A competitiveness strategy for Europe* (Viitorul competitivității europene. Partea A, O strategie a competitivității pentru Europa), Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2025; Comisia Europeană: *Align, act, accelerate – Research, technology and innovation to boost European competitiveness* (Aliniere, acțiune, accelerare – Cercetare, tehnologie și inovare pentru stimularea competitivității europene), Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2024; Comisia Europeană: *A European framework for science diplomacy – Recommendations of the EU Science Diplomacy Working Groups* (Un cadru european pentru diplomația prin știință – Recomandări ale grupurilor de lucru ale UE privind diplomația prin știință), Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2025.

- (18) Prin consolidarea dialogului dintre știință și diplomație și prin crearea de legături între acestea, diplomația prin știință joacă un rol vital în
- a) păstrarea și promovarea valorilor democratice, a intereselor strategice și a suveranității tehnologice și a datelor Uniunii;
 - b) consolidarea poziției Uniunii printre actorii mondiali de prim plan în domeniul științei și tehnologiei grație unei cooperări științifice internaționale deschise și sigure;
 - c) creșterea încrederii în știință, încurajarea folosirii prospectării și a avizelor științifice în procesele decizionale și promovarea participării publicului;
 - d) maximizarea impactului pe care îl are potențialul de cercetare și inovare al Uniunii pentru menținerea păcii, apărarea drepturilor omului, multilateralism și o ordine internațională bazate pe norme și
 - e) consolidarea angajamentului Uniunii de a gestiona bunurile publice mondiale și bunurile comune mondiale în mod durabil, combaterea triplei crize planetare reprezentate de schimbările climatice, pierderea biodiversității și poluare și contribuirea la realizarea Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă și a obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite.
- (19) Diplomația prin știință a Uniunii ar trebui
- a) să rămână ferm ancorată în valorile fundamentale ale Uniunii, astfel cum sunt prevăzute la articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană, care includ libertatea, democrația, egalitatea, statul de drept și respectarea drepturilor omului;

- b) să se bazeze în special pe principiile și valorile care stau la baza cooperării internaționale în domeniul cercetării și inovării, astfel cum sunt prezentate în Abordarea globală a cercetării și inovării¹¹, în Pactul pentru cercetare și inovare în Europa¹², în Declarația de la Marsilia privind cooperarea internațională în domeniul cercetării și inovării¹³ și în Declarația de la Bruxelles intitulată „Dialogul multilateral privind valorile și principiile cooperării internaționale în domeniul cercetării și inovării”¹⁴, îndeosebi libertatea academică și libertatea cercetării științifice, excelența științifică, etica și integritatea în cercetare, securitatea cercetării, egalitatea de gen, egalitatea de șanse pentru toți, diversitatea și incluziunea, știința deschisă și datele deschise, precum și elaborarea de politici bazate pe dovezi;
- c) să se desfășoare cu respectarea deplină a competențelor respective, astfel cum sunt definite în tratat, și în concordanță cu acțiunea externă a Uniunii și cu programele relevante ale acesteia, în special Orizont Europa.
- (20) Diplomația prin știință nu ar trebui să servească drept mecanism de subminare a sancțiunilor adoptate la nivelul Uniunii.
- (21) Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO) și alte organizații multilaterale încurajează dialogurile la nivel mondial și regional privind diplomația prin știință, la care Uniunea ar trebui să contribuie.
- (22) Pentru a-și urmări interesele și a implica actori statali și nestatali, Uniunea ar trebui să acționeze în mod strategic și coordonat în ceea ce privește diplomația prin știință în relația cu partenerii și concurenții ei de la nivel mondial, care investesc în propriile capacități de diplomație prin știință.

¹¹ Comunicarea Comisiei privind Abordarea globală a cercetării și a inovării, COM(2021) 252 final din 18.5.2021.

¹² Recomandarea (UE) 2021/2122 a Consiliului din 26 noiembrie 2021 privind un pact pentru cercetare și inovare în Europa, JO L 431, 2.12.2021.

¹³ <https://www.enseignementsup-recherche.gouv.fr/sites/default/files/2022-03/d-claration-de-marseille--17072.pdf>.

¹⁴ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/document/download/94d6bb42-1fe7-478c-b6b4-d0be4dfb0204_en?filename=brussels-ministerial-statement-2024-02.pdf.

- (23) Este necesar să se consolideze parteneriatele echitabile și reciproc avantajoase cu țările din sudul global, în special în regiunile care au o importanță strategică pentru Uniune, inclusiv prin intermediul inițiativelor „Global Gateway” „Echipa Europa” și al mecanismelor de cooperare triunghiulară, cu scopul de a sprijini tinerii cercetători și circulația creierelor, de a întări capacitatea științifică, de a corecta asimetriile din domeniul cercetării, de a promova crearea în comun de cunoștințe și de a înfrunța provocările comune de pe plan mondial.
- (24) Mai multe state membre au elaborat și au adoptat strategii naționale de diplomație prin știință și au consolidat capacitățile științifice și tehnologice în cadrul serviciilor lor diplomatice interne și externe.
- (25) Având în vedere multitudinea activităților în curs, este necesar să se promoveze coerența și să se optimizeze utilizarea resurselor în diplomația prin știință, atât la nivelul Uniunii, cât și la nivelul statelor membre. În acest scop, este nevoie de coordonare, de învățare reciprocă și de schimb de bune practici, precum și, după caz, de orientări și asistență adaptate pentru statele membre oferite de Comisie, ținând seama de situațiile lor specifice și de disparitățile existente.
- (26) Diplomația prin știință poate contribui la promovarea și realizarea Spațiului european de cercetare (SEC), atât pe plan intern, cât și în ceea ce privește dimensiunea sa externă. Prin urmare, instituirea unui cadru al Uniunii Europene pentru diplomația prin știință a fost inclusă în Agenda de politici privind SEC 2025-2027¹⁵, care contribuie la elaborarea conceptului unei „a cincea libertăți” – piața unică a cercetării și inovării¹⁶.

¹⁵ Recomandarea Consiliului din 24 iunie 2025 referitoare la Agenda de politici privind Spațiul european de cercetare 2025-2027, JO C/2025/3593, 30.6.2025.

¹⁶ Enrico Letta, idem.

- (27) Uniunea poate conta pe o moștenire solidă de inițiative care au conturat diplomația mondială prin știință, din care fac parte Organizația Europeană pentru Cercetare Nucleară (CERN)¹⁷ și Institutul Internațional de Analiză a Sistemelor Aplicate (IIASA)¹⁸. În ultimii ani a apărut o comunitate europeană dinamică de cercetători și practicieni în domeniul diplomației prin știință, care a condus, de exemplu, la crearea Alianței UE pentru diplomație în știință¹⁹ și a Rețelei de diplomație și consiliere științifică a ministerelor afacerilor externe din UE²⁰.
- (28) Prin urmare, Uniunea și statele sale membre ar trebui să se afirme drept lideri mondiali în diplomația prin știință, pentru a-și apăra propriile interese, pentru a promova valorile europene și pentru a servi binelui public mondial.
- (29) În sensul prezentei recomandări:
- a) termenul „știință” se referă la studiul sistematic al structurii și comportamentului lumii fizice și sociale prin observare, experimentare, analiză, interpretare și testarea teoriilor în raport cu dovezile empirice obținute. Cuprinde științele naturii, tehnologia, ingineria, matematica și medicina, precum și științele sociale, științele umaniste și artele și acoperă atât cercetarea fundamentală, cât și cercetarea aplicată în sectorul public și în cel privat;
 - b) termenul „diplomație” se referă la desfășurarea de relații internaționale de către actori statali și nestatali prin mijloace pașnice precum dialogul și negocierea, inclusiv prin reprezentanți în străinătate;
 - c) termenul „diplomație prin știință” se referă la utilizarea directă sau indirectă a științei, a dovezilor științifice și a cooperării științifice pentru a fundamenta și a susține politica externă la diferite niveluri, precum și la utilizarea diplomației pentru a sprijini și a promova cooperarea internațională și progresul științific.

¹⁷ <https://home.cern/>.

¹⁸ <https://iiasa.ac.at/>.

¹⁹ <https://www.science-diplomacy.eu/>.

²⁰ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/strategy/strategy-research-and-innovation/europe-world/international-cooperation/science-diplomacy_en#eu-ministries-of-foreign-affairs-science-diplomacy-and-advice-network.

- (30) Prezenta recomandare nu aduce atingere competențelor statelor membre în niciun domeniu de politică, deci nici în domeniul politicii externe și de securitate, și nici autonomiei și independenței instituțiilor științifice.

RECOMANDĂ CA STATELE MEMBRE, cu respectarea deplină a subsidiarității, a proporționalității, a autonomiei instituționale și a libertății academice și în conformitate cu caracteristicile naționale specifice ale statelor membre, cu diferitele lor puncte de plecare și cu competențele lor în temeiul tratatului, precum și ținând seama de necesitatea de a optimiza resursele, atât la nivelul Uniunii, cât și la nivelul statelor membre, să desfășoare următoarele acțiuni strategice, operaționale și de facilitare:

Acțiuni strategice

1. să recunoască importanța diplomației prin știință drept componentă a politicilor lor privind cercetarea și inovarea și a politicii lor externe și de securitate, precum și contribuția ei la politica externă și de securitate comună și la politica de securitate și apărare comună prin recunoașterea potențialului său în strategiile relevante de politică;
2. în cooperare cu Comisia, să maximizeze impactul diplomației prin știință pentru a promova valorile Uniunii, îndeosebi libertatea, democrația, egalitatea, statul de drept și apărarea drepturilor omului, precum și pacea și multilateralismul;
3. să recunoască potențialul diplomației prin știință de a favoriza activitățile de cooperare internațională în domeniul științei, cercetării și inovării și să utilizeze acțiunile diplomației prin știință pentru a poziționa Uniunea ca lider mondial al libertății academice, al libertății cercetării științifice, al științei deschise și al cooperării internaționale deschise și sigure în ceea ce privește cercetarea, tehnologia și inovarea, inclusiv prin inițiativa „Choose Europe for Science” („Alegeți Europa pentru știință”), în cadrul unei abordări de tip „Echipa Europa”, și prin asocierea unor țări terțe la programele Orizont Europa și Euratom;

4. în cooperare cu Comisia, să valorifice diplomația prin știință în interesele competitivității, rezilienței, prosperității și stării de bine în cadrul societății a Uniunii, de exemplu pentru a spori atractivitatea posibilităților oferite de parteneriatele cu Uniunea, inclusiv în cadrul strategiei „Global Gateway”²¹, pentru a promova tehnologiile europene, pentru a susține rolul Uniunii în ceea ce privește stabilirea de standarde tehnice la nivel mondial, precum și suveranitatea Uniunii în materie de tehnologie și de date, pe baza principiului reciprocității raportat la deschidere și schimbul de date;
5. în cooperare cu Comisia, să favorizeze dialoguri interdisciplinare și transdisciplinare la nivelul Uniunii, la nivel național și la nivel subnațional între diferiții actori ai diplomației prin știință cu privire la echilibrul care trebuie găsit între obiectivele științifice și interesele politicii externe și de securitate, ținând seama în special de necesitatea (a) de a evalua impactul restricțiilor asupra cooperării științifice internaționale, (b) de a identifica și de a atenua riscurile asupra economiei și asupra securității cercetării, în special în domeniile tehnologice critice și sensibile, și (c) de a analiza și de a exploata potențialul diplomației prin știință de a pune bazele unei acțiuni în domeniul cercetării și inovării și în politica externă și de securitate;
6. în cooperare cu Comisia, ținând seama în mod corespunzător de preocupările în materie de securitate legate de tehnologiile cu dublă utilizare și de alte tehnologii sensibile, să identifice domeniile specifice în care diplomația prin știință poate fi utilizată ca instrument de consolidare a încrederii pentru a menține și promova dialogul cu țările terțe, atunci când se consideră a fi avantajos și în conformitate cu politica externă și de securitate, asigurându-se totodată că un astfel de dialog nu duce la transferul neautorizat de cunoștințe sensibile către servicii militare sau de informații străine și nici nu subminează sancțiunile impuse de Uniune;

²¹ https://commission.europa.eu/topics/international-partnerships/global-gateway_ro.

7. ori de câte ori poate adăuga valoare proceselor de politică existente, să utilizeze diplomația prin știință pentru a duce mai departe realizarea Agendei 2030 a Organizației Națiunilor Unite și a obiectivelor de dezvoltare durabilă, pentru a favoriza elaborarea și punerea în aplicare a acordurilor internaționale, pentru a răspunde provocărilor mondiale în materie de durabilitate, inclusiv în medii fragile și strategice pe plan geopolitic, cum ar fi regiunea arctică, Marea Mediterană, frontiera estică a UE și Balcanii de Vest, și pentru a gestiona în mod durabil bunurile publice și cele comune mondiale într-un mediu geopolitic fragmentat, inclusiv spațiile din afara jurisdicției naționale, cum ar fi marea liberă și zonele maritime adânci, Antarctica, orbita terestră joasă, luna și alte obiecte cerești, precum și bunurile comune precum spectrul radio și un cer fără poluare luminoasă și sonoră;
8. în cooperare cu Comisia, să promoveze poziția de lider a Uniunii în diplomația prin știință mondială prin (a) participarea la discursul mondial privind diplomația prin știință, astfel cum este promovat de UNESCO și de alte foruri internaționale, și prin (b) consolidarea legăturilor sau construirea de alianțe cu parteneri de încredere din întreaga lume, ghidându-se după interesele comune ale Uniunii și ale statelor membre și pe baza unor principii și valori comune din domeniul cercetării și inovării;
9. pornind de la exemple de succes precum Centrul internațional de radiație de sincrotron pentru științe experimentale și aplicații ale acestora în Orientul Mijlociu (SESAME)²², să utilizeze diplomația prin știință cu scopul de a facilita crearea și dezvoltarea unor infrastructuri internaționale de cercetare, promovând astfel ambiția Uniunii și puterea sa de mobilizare;
10. în cooperare cu Comisia, să prezinte infrastructurile europene de cercetare și tehnologie ca pe niște active strategice ale puterii discrete („soft power”) exercitate de Uniune prin diplomația prin știință²³ și ca pe niște factori esențiali ai autonomiei strategice și ai excelenței științifice a Uniunii, valorificând potențialul lor de a atrage cele mai bune talente, contribuția lor la inovare, la cercetarea revoluționară, la generarea de cunoștințe, la stabilirea de standarde și la schimbul de date ușor de găsit, accesibile, interoperabile și reutilizabile (date FAIR), precum și rolul lor în promovarea relațiilor bilaterale și multilaterale;

²² <https://www.sesame.org.jo/>.

²³ Comunicarea Comisiei: Strategia europeană privind infrastructurile de cercetare și tehnologie, COM(2025) 497 final/2 din 30.9.2025 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=COM:2025:497:REV1>.

Acțiuni operaționale

11. în cazul în care nu există deja, să ia în considerare instituirea, pe baza structurilor existente, a unor măsuri de sprijin adecvate pentru coordonarea diplomației prin știință între administrațiile publice și cu principalele părți interesate de la diferite niveluri, inclusiv prin numirea unui coordonator național pentru diplomația prin știință, după caz, și prin explorarea sinergiilor cu alte diplomații sectoriale, cum ar fi diplomația climatică, verde, a apei, a oceanelor, polară, spațială, energetică și sanitară, cu un accent deosebit pe legăturile transversale cu diplomația tehnologică și digitală, precum și cu diplomația culturală;
12. dacă este relevant și în consultare cu Comisia, după caz, să ia în considerare elaborarea unor foi de parcurs naționale pentru acțiuni de diplomație prin știință fondate pe interese și valori, care să fie actualizate la intervale regulate, pe baza: (a) identificării priorităților și a intereselor tematice și geografice strategice la nivelul Uniunii, la nivel național și, după caz, la nivel subnațional stabilite de comun acord de părțile interesate relevante din domeniul diplomației prin știință și (b) unei evaluări a intereselor comune și a posibilităților de cooperare între Uniune și țări din afara acesteia în domenii specifice, inclusiv prin participarea și asocierea la programul Orizont Europa;

13. să examineze și, dacă este necesar, să consolideze mecanismele de consiliere științifică și de analiză prospectivă ale ministerelor afacerilor externe și ale altor ministere relevante, cu scopul de a identifica lacunele în materie de capacități și de a elabora recomandări pentru îmbunătățirea acestor mecanisme care pun știința în serviciul politicilor, inclusiv prin eventuala includere, după caz, a cercetătorilor și a personalului de cercetare²⁴ printre consilierii științifici în serviciile diplomatice, pe baza învățămintelor desprinse din mecanismele existente de consiliere științifică la nivel mondial, la nivelul Uniunii, la nivel național și la nivel subnațional, contribuind astfel la eforturile mai ample de promovare a utilizării dovezilor științifice în procesul de elaborare a politicilor publice²⁵, inclusiv prin intermediul acțiunii SEC privind promovarea științei europene în serviciul politicilor;
14. să examineze și să consolideze, dacă este necesar, mecanismele de cooperare diplomatică și internațională ale ministerelor științei și ale altor structuri relevante din domeniul cercetării și inovării, prin identificarea lacunelor în materie de capacități și prin elaborarea unor măsuri pentru îmbunătățirea competențelor diplomatice în cadrul acestor mecanisme, inclusiv prin posibila numire a unor consilieri diplomatici cu experiență în instituțiile științifice;

²⁴ A se vedea Recomandarea Consiliului din 18 decembrie 2023 privind un cadru european pentru atragerea și păstrarea în Europa a talentelor din domeniul cercetării, inovării și antreprenoriatului, JO C 1640, 29.12.2023.

²⁵ În conformitate cu Concluziile Consiliului privind consolidarea rolului și a impactului cercetării și inovării în procesul de elaborare a politicilor în cadrul Uniunii, 16450/23 din 8.12.2023.

15. în cooperare cu Comisia, să intensifice participarea Uniunii în organizațiile internaționale științifice și sprijinul acordat acestora, în mod coordonat, atunci când este posibil, incluzând platformele interguvernamentale mondiale care acționează în vederea fundamentării științifice a politicilor, și să consolideze cooperarea cu organizațiile internaționale nonguvernamentale active în domeniul diplomației prin știință, spre exemplu Consiliul Internațional al Științei (ISC)²⁶ și Fundația de la Geneva pentru Anticiparea Științifică și Diplomatică (Geneva Science and Diplomacy Anticipator - GESDA)²⁷, precum și cu organizațiile care lucrează la standarde și convenții tehnice;
16. în cooperare cu Comisia, să creeze rețele și sinergii între atașații științifici și tehnologici din reprezentanțele diplomatice ale Uniunii și ale statelor membre din întreaga lume, pentru a maximiza impactul lor pe termen scurt și lung și pentru a utiliza mai bine resursele existente, inclusiv rețelele naționale și platformele digitale, punând accentul mai degrabă pe coordonare decât pe crearea unor noi structuri și evitând sarcinile administrative inutile;
17. în cooperare cu Comisia, să sprijine acțiunile de propagare a diplomației prin știință a Uniunii prin adoptarea unei abordări structurate față de diaspora științifică a statelor membre, prin acordarea de asistență pentru crearea unor rețele relevante în cooperare cu serviciile de schimb academic și cu alte mecanisme relevante existente, printr-o mai bună utilizare a rețelelor naționale și ale Uniunii de foști beneficiari ai programelor și sistemelor de mobilitate ale Uniunii, cum ar fi Asociația beneficiarilor acțiunilor Marie Skłodowska-Curie²⁸ și Asociația Erasmus Mundus²⁹, și prin valorificarea evenimentelor consacrate care promovează dialogul interpersonal cu caracter științific dincolo de diviziunile geopolitice;
18. să dezvolte o abordare strategică față de cercetătorii refugiați și cercetătorii aflați în situații de risc, cu scopul de a facilita contribuția lor continuă la cercetare și inovare, pe baza principiilor și a valorilor pe care le apără Uniunea, punând totodată în aplicare garanțiile necesare;

²⁶ <https://council.science/>.

²⁷ <https://www.gesda.global/>.

²⁸ <https://www.mariecuriealumni.eu/>.

²⁹ <https://www.em-a.eu/>.

19. să lucreze în scopul unei cooperări fructuoase cu țările din sudul global prin crearea unor parteneriate echitabile de diplomație prin știință care să favorizeze contribuția cunoștințelor și a expertizei locale la abordarea provocărilor mondiale comune și să ofere posibilități de consolidare a capacităților, remediind astfel și asimetriile în ceea ce privește capacitățile de cercetare și inovare;

Acțiuni de facilitare

20. să favorizeze legături între serviciile diplomatice ale statelor membre, pe de o parte, și, pe de altă parte, organizațiile care desfășoară activități de cercetare, universități și alte instituții de învățământ superior, inclusiv alianțele universităților europene, finanțatori ai cercetării, cercetători și personal de cercetare, precum și societatea civilă și actori nestatali, care pot deschide noi căi de inovare și pot consolida parteneriatele mondiale dincolo de canalele tradiționale dintre guverne și mediul academic;
21. în cooperare cu Comisia, să sprijine elaborarea unor discursuri pozitive în ceea ce privește diplomația prin știință, bazate pe cercetarea multidisciplinară și interdisciplinară, incluzând în mod sistematic științele sociale și umaniste, precum și diseminarea rezultatelor obținute prin publicații științifice, comunicare și dialog cu publicul, cu scopul de a spori încrederea în știință, de a consolida integritatea spațiului informațional, de a combate dezinformarea și de a proteja democrația, libertatea și multilateralismul;

22. să promoveze multilingvismul în diplomația prin știință și diversitatea lingvistică în știință, în conformitate cu recomandările G20 privind implicarea științifică³⁰;
23. să încurajeze, cu respectarea deplină a competențelor naționale în ceea ce privește educația și libertatea academică, integrarea unor elemente legate de diplomația prin știință, de rolul științei în cooperarea internațională și de elaborarea unor politici întemeiate pe date concrete în programele relevante de educație și formare, pentru a sensibiliza tinerele generații cu privire la legăturile dintre știință, politică și provocările mondiale, de exemplu prin favorizarea, dacă se dorește, a rolului ambasadurilor tineretului pentru diplomația prin știință;
24. în cooperare cu instituțiile academice, să aibă în vedere oferirea de formare în domeniul diplomației prin știință oamenilor de știință și diplomaților, precum și profesioniștilor care lucrează la interfața dintre știință și diplomație, în cooperare cu părțile interesate relevante, inclusiv prin integrarea modulelor de diplomație prin știință în programele de studiu ale academiilor diplomatice și în formarea diplomaților înainte de a fi detașați în străinătate.

RECOMANDĂ COMISIEI să ia următoarele măsuri, în special pentru a sprijini punerea în aplicare a punctelor 1-24 din prezenta recomandare:

25. să sprijine o cartografiere a actorilor, a strategiilor și a ofertelor de formare ale Uniunii în domeniul diplomației prin știință, precum și a eforturilor depuse de partenerii și concurenții Uniunii în domeniul diplomației prin știință, cu scopul de a obține o imagine de ansamblu a cadrelor naționale existente și a resurselor și bunelor practici disponibile în prezent în domeniul diplomației prin știință, precum și a mediului diplomației prin știință mondiale în care acționează Uniunea și statele sale membre, contribuind astfel și la reducerea disparităților dintre statele membre;

³⁰ https://g7g20-documents.org/fileadmin/G7G20_documents/2025/G20/South%20Africa/Sherpa-Track/Research%20and%20Innovation%20Ministers/1%20Ministers'%20Language/Research%20and%20Innovation_Recommendations%20on%20Science%20Engagement_23.09.2025.pdf.

26. să consolideze monitorizarea evoluțiilor revoluționare din domeniul cercetării, al tehnologiei și al inovării, spre exemplu utilizarea sporită a IA în știință în cadrul politicii generale a Uniunii privind IA³¹, prin evaluarea implicațiilor acestora pentru colaborarea științifică, integritatea cercetării, etică, protecția proprietății intelectuale și competitivitatea și reziliența Uniunii, crearea de valoare și suveranitatea tehnologică ale acesteia, și prin promovarea unei utilizări centrate pe factorul uman, responsabile, transparente, echitabile și sigure a acestor tehnologii la nivel mondial;
27. să permită un schimb periodic între oameni de știință și diplomați, precum și cu experții care lucrează la interfața dintre cele două domenii, prin instituirea unei platforme europene virtuale de diplomație prin știință, bazată pe o abordare de tip „Echipa Europa” și creată, în măsura posibilului, pe baza platformelor și a rețelelor naționale și ale Uniunii existente, care să poată servi la identificarea temelor pentru acțiuni comune de diplomație prin știință în raport cu țările și regiunile relevante care prezintă interes pentru Uniune;
28. să instituie un grup de contact ad-hoc în cadrul existent al SEC (de exemplu, subgrupul permanent al Forumului SEC privind abordarea mondială), care să poată fi activat ad-hoc pentru a sprijini elaborarea unui răspuns comun în domeniul cercetării și al inovării, dacă este necesar, pentru a reacționa la evoluții geopolitice precum amenințările asupra securității economice a Uniunii, agresiunile militare sau regresul democratic, inclusiv prin susținerea unei evaluări coordonate a riscurilor și a unei planificări a măsurilor de urgență pentru cooperarea internațională în domeniul cercetării;

³¹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/ro/policies/ai-office>.

29. să integreze cadrul Uniunii Europene pentru diplomația prin știință în Programul-cadru pentru cercetare și inovare și în alte programe ale Uniunii, inclusiv Programul pentru cercetare și formare al Euratom, prin promovarea unor instrumente precum inițiativa „Choose Europe for Science” („Alegeți Europa pentru știință”), asocierea la programul Orizont Europa și participarea internațională la acesta, acordurile în domeniul științei și tehnologiei, proiectele Global Gateway, Cloud-ul european pentru știința deschisă³², consorțiile pentru o infrastructură europeană de cercetare (ERIC)³³ și rețeaua Eureka³⁴, precum și inițiativele care vizează regiuni geografice și teme specifice, cum ar fi Parteneriatul în domeniul cercetării și inovării în zona mediteraneeană (PRIMA) 2021-2027³⁵, Agenda de inovare UA-UE³⁶, Parteneriatul dintre țările europene și cele în curs de dezvoltare privind trialurile clinice (EDCTP) 2021-2027 din cadrul întreprinderii comune „Sănătatea la nivel mondial”³⁷, Misiunea inovare³⁸ și Alianța pentru cercetare și inovare oceanografică a Oceanului Atlantic (AAORIA)³⁹;
30. să faciliteze înființarea unui Centru mediteraneean de diplomație prin știință, astfel cum s-a anunțat în Pactul pentru Mediterana⁴⁰, bazat pe activitățile existente în regiune, să dezvolte o acțiune comună în domeniul diplomației prin știință în Orientul Mijlociu și împreună cu acesta, în strânsă cooperare cu statele membre (acțiune comună de politică), și să consolideze dialogurile privind diplomația prin știință cu principalii parteneri multilaterali și internaționali, cum ar fi Uniunea Africană (UA), Comunitatea Statelor Latinoamericane și Caraibiene (CELAC), Asociația Națiunilor din Asia de Sud-Est (ASEAN) și Asia Centrală, precum și cu țările candidate la UE și cu țările terțe asociate la programul-cadru pentru cercetare și inovare, după caz;

32 <https://eosc.eu/>.

33 <https://www.eric-forum.eu/>.

34 <https://www.eurekanetwork.org/>.

35 <https://prima-med.org/>.

36 https://research-and-innovation.ec.europa.eu/system/files/2023-07/ec_rtd_au-eu-innovation-agenda-final-version.pdf.

37 <https://www.edctp.org/>.

38 <https://mission-innovation.net/>.

39 <https://allatlanticocean.org/>.

40 Comunicarea comună privind Pactul pentru Mediterana, JOIN(2025) 26 final din 16.10.2025.

31. să intensifice furnizarea de consiliere științifică pentru politica externă și de securitate, în special prin activitățile Centrului Comun de Cercetare (JRC)⁴¹ și ale Mecanismului de consiliere științifică⁴² ale Comisiei Europene, precum și ale agențiilor descentralizate ale Uniunii⁴³, inclusiv prin sprijinirea dialogurilor internaționale în cooperare cu organismele internaționale de consiliere științifică.

PUNERE ÎN APLICARE, COMUNICARE ȘI RAPORTARE

Se recomandă ca statele membre să pună în aplicare punctele 1–24 din prezenta recomandare în funcție de situațiile lor specifice, cât mai curând posibil.

Se recomandă Comisiei și statelor membre să informeze publicul larg despre importanța diplomației prin știință.

Se recomandă Comisiei să monitorizeze progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a prezentei recomandări utilizând structurile de guvernare existente ale SEC, în special subgrupul permanent al Forumului SEC privind abordarea mondială, în cooperare cu Serviciul European de Acțiune Externă, utilizând platforma SEC și instrumentele de monitorizare relevante, și să raporteze Consiliului cu privire la progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a prezentei recomandări o dată la doi ani, în cadrul raportării sale bienale privind abordarea mondială în ceea ce privește cercetarea și inovarea. Nu este necesar să se creeze structuri noi.

Se recomandă ca subgrupul permanent al Forumului SEC privind abordarea mondială să sprijine stabilirea unor indicatori comuni aplicabili tuturor actorilor implicați în diplomația prin știință a Uniunii, pentru a permite monitorizarea coerentă și sistematică a activităților și a progreselor acestora, permițând astfel culegerea eficientă de informații colective pentru a favoriza dezvoltarea unor acțiuni convergente între aceștia.

⁴¹ https://joint-research-centre.ec.europa.eu/index_en.

⁴² <https://scientificadvice.eu/>.

⁴³ https://www.euda.europa.eu/publications/brochures/eu-ansa_en.

În acest context, statele membre sunt invitate să pună la dispoziția Comisiei informații referitoare la abordările și inițiativele lor naționale, în mod voluntar și atunci când acestea sunt disponibile, drept contribuție la activitățile Comisiei de monitorizare și raportare sus-menționate.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu

Președintele
